

«ԷՇՄԻԱԾԻՆ» ԱՄՍԱԳՐԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԵՐԵՍՆԱՄՅԱԿԸ

Նոյեմբերի 27-ին, չորեքշաբթի օրը, ժամը 18-ին, Վեհարանի հանդիսության դահլիճում, Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի բարձր նախագահությամբ, նշվում է Մայր Աթոռի պաշտոնաթերթ «Էշմիածին» ամսագրի հրատարակության երեսնամյակը:

Հանդիսության նախազահության պատվութեան շորջ տեղ են գրավել Վեհափառ Հայրապետը, ՀՍՍՀ Մինհատրների սովորութեան առընթեր հայ եկեղեցու գործերի խորհրդի նախագահ Ս. Գասպարյանը, Արարատյան թեմի առաջնորդական փոխանորդ և Գերագոյն հոգևոր խորհրդի անդամ տ. Կոմիտաս արքեա. Տեր-Ստեփանյանը, ուսուավորաբար Մայր Աթոռում գտնվող Ռումինիայի և Բուլղարիայի հայոց թեմների առաջնորդ տ. Տիրայր եպս. Մարտիկյանը և Գերագոյն հոգևոր խորհրդի անդամ և «Էշմիածին» ամսագրի առաջին խմբագիր պոռֆ. Առաքել Առաքելյանը:

Հանդիսությանը ներկա և նա շորջ 300 հրավիրակներ, այդ թվում՝ Գերագոյն հոգևոր խորհրդի անդամները, Մայր Աթոռի ողջ միարանությունը, Մայր Աթոռին առընթեր ճարտարականական հանձնաժողովի և «Էշմիածին» ամսագրի խմբագրական մարմնի անդամները, հոգևոր ճենաբանի դասահոսական կազմն ու ուսանողությունը, մայրավանիքի պաշտոնեությունը, մոտավորականներ, թղթակիցներ և այլ հրավիրյալներ:

Հանդիսությանը ներկա էր նաև ՀՍՍՀ Մինհատրների սովորութեան առընթեր հայ եկեղեցու գործերի խորհրդի նախագահի տեղակալ Ս. Հովհաննեսյանը:

Հանդիսավոր հիսուր բացվում է ՀՍՍՀ պետական հիմնի նվազով և Հայոց Հայրապետի աղոթքով:

Այնուհետև, հանուն Գերագոյն հոգևոր խորհրդի, հանդիսության բացման հետևյալ խորքով հանդես է գալիս տ. Կոմիտաս արքեա. Տեր-Ստեփանյանը.

«Վեհափառ Տեր,
Պրն. Ս. Գասպարյան,
Հոգևոր հայրեր,
Հարգելի հանդիսականներ,

Բացադիկ ուրախ աղիթ է, որ հավաքվել ենք այսօր՝ նշելու համար Մայր Աթոռ և Էշմիածին պաշտոնաթերթ «Էշմիածին» ամսագրի հրատարակության 30-ամյակը: Ընդունված կարգ է, որ, ի գնահատություն մարդու, հորելյանական հանդիսություններ կատարվեն երա կրանքի որոշ հանգովաններին, եթե տվյալ անձնակորությունն իր կենդանության օրոք կարողացել է Տիրոջ կողմից շնորհված քանչքարը տասնապատկել ու հարյուրապատկել՝ ներդնելով դրանք իր ժողովրդի հոգևոր, բարոյական և, ինչու չէ նաև, կուրտական արժեքները հարատացնելու ազնիվ գործի մեջ:

Հորելյանական հանդիսությունները առավել նշանակություն ու հանգամանք են ստանում, երբ կատարվում են հետմահու, երբեմն դարեր անցնելուց հետո: Դա նշանակում է, որ այդ մարդիկ կարողացել են հայոցահարել ամեն ինչ հարթեցնող «մահվան» ու մնալ «կենդանի» իրենց ժողովրդի ու երբեմն էլ աշխարհի երանելիների պանթեոնում: Արժանանալ այդ պատվին կարողանում են անշուշտ քիչ բացառություններ: Անա թե ինչու այդպիսի բացառությունների ոգեկոչումի առջև մենք՝ տկարենք ու սովորական մակարդակից այն կողմ անցնել չկարողացողներս, հիացմունքի ու երբեմն էլ պաշտամունքի աստիճանի հասնող ե-

րախտագիտության գգացում ենք ունենում։ Այսօր պարագան որիշ է սակայն։ Մի անհատի գործի առաջ չէ, որ կանգնել ենք, այլ մի խումբ մարդկանց տրնաջան ու ազ-նիվ աշխատանքն իր մեջ ամփոփող ու ամ-բողջ այդ հավաքական աշխատանքի երե-սուն տարվա պատկերն արտացոլող «Էշ-միածին» ամսագրի հրատարակման երես-նամակի առաջ, մեր գնահատանքի ու ե-րախտագիտության խոսքն ասելու այս եր-ջանիկ առիթով, այսօր։

Մեր ժողովրդի պատմության ամենից ճակատագրական մի թվականին՝ գերմա-նական ֆաշիզմի դեմ մղվող կյանքի ու մահ-վան պայքարի ամսենաթեծ օրերին՝ 1944 թը-վականին, հայրենի կառավարության բա-րեհան յուլյուսվությամբ Ամենայն Հայոց Հայրապետությունը սկսեց հրատարակել «Էշմիածին» ամսագիրը, որը և բոլորն իր հրատարակության երեսուն տարին, հոգևոր, կրոնական, բարոյական ու հայրենասիրա-կան ողի ու հավատք բաշխելով մեր ժողո-վրդին, որպես մասունք ու հաղորդություն, և լուս տանելով աշխարհի բառուղիներում աստղերի հովոյի նման սիրոված մեր եկեղե-ցու զավակներին և լոյդ՝ նրանց առկայծող կանեթեներին։

Մեր երախտագիտությունն ու որդիական հարգանքը երջանկահիշատակ S. S. Գե-վորգ Զ կաթողիկոսի հիշատակին, որ միջ-ուժը եղավ ամսագրի հրատարակության։

Մեր խորին շնորհակալությունները նո-րին U. Օծություն S. S. Վազգեն Ա կաթողի-կոսին, որը կենդանի ու լուսավոր պահեց ամսագիրը մեր օրերում։

Մեր հարգանքն ու շնորհակալություննե-րը ամսագրի նախկին երկու խմբագիրներին՝ պրոֆ. Սոուքել Սոուքելյանին և պրոֆ. Աշոտ Արքահամանին, որոնք ծանր պայման-ներում ձեռնիատրեն խմբագրեցին ամսա-գիրը։

Մեր շերմ ու սրտագին շնորհակալությունները ներկա խմբագիր Արթուր Հայտիյա-նին, որը մեծ նվիրություն և անխոնչ աշխա-տակրով փառքի պատվանդանին է հասցրել «Էշմիածին» ամսագիրը մեր օրերում։

Թող Տերը իր հովանու տակ պահի «Էշ-միածին» ամսագիրը և նրա աշխատողնե-րին։ Ամեն։

Հանդիսությունը բաղկանում էր երկու մասից։ Առաջին մասում զեկուց, ողջովնի և օրինության խոսքեր, իսկ երկրորդում գեղարվեստական ծրագրի կատարում։

«Էշմիածին» ամսագրի հրատարակության 30-ամյակի առիթի ներարձակ ու բովանդա-կալից զեկուցով հանդես է գալիս խմբագիր Ա. Հայտիյանը (սուս զեկուցը կտպագրվի

ամսագրի 30-ամյակին նվիրված բացառիկ համարում)։

Սնունդեան ողջովնի խոսքով հանդես են գալիս ու Տիրայր եպս. Մարտիկյանն ու պրոֆ. Ա. Առաքելյանը։

Հանդիսության ժամանակ ողջովնի և շնորհակարական շերմ խոսքով հանդես է գալիս նաև ՀՍՍՀ Մինհատրների սովետին առլիներ հայ եկեղեցու գործերի խորհրդի հայագահ Ա. Գասպարյանը։

Մայր Աթոռի պաշտոնաթերթ «Էշմիա-ծին» ամսագրի հրատարակության 30-ամ-յակին նվիրված հանդիսության Ա. մար-եզրափակվում է Հայոց Հայրապետի գնա-հատանքի և օրինության շերմ ու սրտառու-չ խոսքով։

Ն. Ս. Օծությունը մի անգամ ևս ոգեկո-չում է հիշատակը երանաշնորհ Տ. Տ. Գևորգ Զ կաթողիկոսի, որի նախաձեռնությամբ 1944 թվականի հունվարին հրատարակվում է ամսագիրը, և իր գնահատանքին ու օրի-նությանն է արժանացնում ամսագրի հայս-կին խմբագիրների՝ պրոֆ. Ա. Առաքելյանի, պրոֆ. Ա. Արքահամանի և ներկայիս խըմ-բագիր Ա. Հայտիյանի, խմբագրական մարմնի անդամների, աշխատակիցների և ամսագրի հրատարակության իրենց սրտա-գին մասնակցության բաժինը բերած հոգե-վրական ու աշխարհական մտավորական-ների աշխատանքները։

Հայոց Հայրապետը Դր գնահատանքի և օրինության խոսքի մեջ շեշտում է, որ Մայր Աթոռի պաշտոնաթերթը հետ այսու է՝ ավելի լայն չափով շարունակի իր էշերը տրա-մադրել մեր ժողովրդի հոգևոր, քրիստո-նեական ու հայեցի դաստիարակությանը նվիրված կրոնաշնուր հոգվածների և ուսում-նասիրությունների հրատարակությանը, իր ուշադրության կենտրոնում պահի միշտ Մայր Աթոռ-հայրենիք-պայունք հարաբերու-թյունների կարևորությունը՝ հոգևոր սեռնետ ու ագգային-հայրենասիրական իրավ գի-տակցություն շամբելով մեր ժողովրդի մա-նավանդ սիլուուրան հայենակարուտ հատվածին՝ ամրապնելով ոգեշունչ ու կեն-դանի կապը Մայր Աթոռի, սիլուուրի և վե-րածնված մայր հայրենիքի միջն, որովհետու հայության գոյատևման և ազգապահպան-ման տեսակենից սիլուուրի համար չկա-այլ փրկարար ճանապարհ, եթե ոչ բոլոր հայ հոգիների և սրտերի եղբայրացումն ու միավորումը ս. Էշմիածնի օրինության և վե-րածնված հայրենիքի վեհ զգացման մեջ։

Հայոց Հայրապետը ամենայն կարևորու-թյամբ խմբագրության առաջ խնդիր է դնում նոյնական ամսագրի էշերը լայնորեն տրա-մադրել մեր ժամանակները հատկանշող է-

կումանիկ շարժման գործունեությանը, որով մեր եկեղեցին էլ, քոյս եկեղեցիների կողքին և հրանց հետո, դիպոդի մեջ է մտնում պայորվա աշխարհին ու մարդկությանը հուզող բազում հրատապ հարցերի հետ և դրանցով ինքն էլ է թարմանում, իր մեջ գտնում կենաւակության և առաքելության մշտանորոգ և անսպառ ուժեր:

Տասը բովեւ տևող ընդմիջումից հետո գործադրության է դրվում «Եջմիածին» ամսագրի 30-ամյակին նվիրված հանդիսության գեղարվեստական հետևյալ ծրագիրը:

Սուաշինը հանդես է գալիս վաստակավոր արտիստունի, ասմունքող Վերա Հակոբրյանը, որը ապրում արտասանում է Գևորգ Էմինի «Սասունցիների պարը»:

Ապա եղույթ է ունենում Մայր տաճարի երգչախումբը՝ գեղարվեստական դեկավար՝ վաստակավոր արտիստ Խորեն Մելիսանեցյան: Խորենը կատարում է Ալ. Հարությունյան, «Սասունցիների պար»՝ դաշնամուրի վրա կատարում է Լևոն Աբրահամյանը, Տղիացյան, Հորիոր աղայի քառյակները,

մենակատար՝ Վալերիկ Հարությունյան, Կոմիտաս Վարդապետ, «Սուավոտուն բարի լուս», Արմեն Հովհաննես, «Յար նազանի», մենակատար՝ Լուսինե Զաքարյան, Ար Հարությունյան, «Հայրենիքին հետո», խոմքը և մենակատարներ՝ Լուսինե Զաքարյան ու Կոմիտաս Սիմոնյան, Կոմիտաս Վարդապետ, «Սուրբ-սուրբ», երգչախումբ, Մ. Եկմալյան, «Տէր, կեցո», խոմքոց, մենակատար՝ Օթիկ Թերզյան, Մ. Եկմալյան, «Լոեց, ամսերը...»՝ խոմքոց, մենակատար՝ Օթիկ Օդարացյան: Խ. Մելիսանեցյան, «Եջ Միածինն ի Հօրեց»՝ երգչախումբ, Էդ. Հովհաննիսիսյան, «Երեբունի-Երևան»՝ երգչախումբ:

Հանդիսության ավարտին, հանուն Հայոց Հայրապետի, տ. Կոմիտաս արքեպիսկոպոսը շերմ շնորհակալություն է հայտնուած օրվա հանդիսությունը կազմակերպող «Եջմիածին» ամսագրի խմբագրությանը և հանդեսին իրենց մասնակցությունը բերած Մայր տաճարի երգչախմբի մենակատարներին, երգչախմբին և բոլորին՝ իրենց ներկայության համար:

